

Huoltovarmuuskeskus

VNS 10/2025 vp Valtioneuvoston selonteko
valtakunnallisesta liikennejärjestelmä-
suunnitelmasta vuosille 2026–2037

Valtiovarainvaliokunnan liikennejaosto

Katriina Viljanen
Johtava varautumisasiantuntija

Huoltovarmuuskeskuksen päähuomiot selonteosta

- Huoltovarmuuden turvaamisesta ja Huoltovarmuuskeskuksesta annetun lain (107/2026) 1 §:n mukaan huoltovarmuudella tarkoitetaan väestön toimeentulon ja suojaamisen, maan talouselämän, maanpuolustuksen sekä turvallisuuden kannalta välttämättömien taloudellisten toimintojen, välttämättömien tavaroiden, materiaalien ja palveluiden tuotannon ja saatavuuden sekä kriittisen infrastruktuurin turvaamista normaaliolojen vakavien häiriötilanteiden ja poikkeusolojen varalta ja niiden aikana.
- Ottaen huomioon valtioneuvoston päätöksen huoltovarmuuden tavoitteista (568/2024) HVK katsoo, että liikennejärjestelmä on huoltovarmuuden kannalta välttämätön järjestelmä.
 - Luvussa 4.2. mainitaan, että yhteiskunnan elintärkeiden toimintojen ja väestön toimeentulon tarvitsemien kuljetusten edellytykset turvataan kaikissa tilanteissa.
- Liikennejärjestelmä on huoltovarmuuden kannalta kriittinen osa yhteiskunnan elintärkeitä toimintoja.
- Kilpailukykyinen talous ja toimivat markkinat ovat huoltovarmuuden perusta. Sujuvan liikkumisen ja kuljetukset mahdollistava liikennejärjestelmä on väestön toimeentulon, elinkeinoelämän kilpailukyvyn ja maanpuolustuksenkin yksi perusta.
- HVK:n näkemyksen mukaan selonteossa on käsitelty kattavasti liikennejärjestelmän nykytilaa ja toimintaympäristön muutoksia, kehittämistä eri kuljetusmuotojen, henkilö- ja tavaraliikenteen, väylärahoituksen sekä liikenteen hallinnan ja ohjauksen näkökulmia.
- Valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman tavoitteet (toimivuus, turvallisuus, kestävyys) ja läpileikkaavat näkökulmat (tehokkuus, saavutettavuus ja resilienssi) tukevat huoltovarmuutta.
- Pohjoismainen ja eurooppalainen varautumis- ja liikennealan yhteistyö on tärkeää, ja NTPC-yhteistyö luo hyvän pohjan tälle.

Liikennemuotokohtaiset huomiot

- Tie- ja rataverkko
 - Perusväylänpidon rooli huoltovarmuuden kannalta keskeinen; sen rahoitustason nosto erittäin kannatettava.
 - Vilkkaasti liikennöityjen väylien kunto ja välityskyky ovat tärkeitä myös häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa.
 - Siltojen kunto ja kantavuus kriittisiä sekä huoltovarmuudelle että erikoiskuljetuksille.
 - Työssäkäyntiliikenteen sujuvuus keskeistä henkilöliikenteessä.
- Merenkulku ja satamat
 - Toimiva meriliikenne, mukaan lukien talvimerenkulku, on ulkomaankaupan kuljetusten perusta myös poikkeusoloissa.
 - Jäänmurtokaluston uusiminen ja vaihtoehtoisten yhteyksien turvaaminen ovat tärkeitä.
 - Satamat ovat kriittisiä solmukohtia; niiden energia- ja polttoainesaannin turvaaminen sekä kyber- ja hybridiuhkiin varautuminen tärkeää.
- Lentoliikenne
 - Lentoasemilla on merkittävä rooli kansainvälisessä saavutettavuudessa ja huoltovarmuudessa.
 - Keskeisiä ovat lentoasemat, joilla on säännöllistä ja tiheätaajuista liikennettä.
- Poikkileikkaavat teemat
 - Poikkeusolojen vakuutustakuulain ajantasaisuus on tärkeä kaupallisen meriliikenteen jatkuvuuden turvaamiseksi. Tämä on käsitelty selonteossa hyvin kevyesti.
 - Vaihtoehtoisten polttoaineiden sekä sähkönjakelun varmistaminen on tärkeää myös häiriötilanteissa.

Rahoitukseen liittyvät huomiot

- Perusväylänpito ja korjausvelka
 - Perusväylänpidon rahoituksen tason nosto on välttämätön ja erittäin kannatettava.
 - Korjausvelka kasvaa edelleen (teiden, ratojen ja vesiväylien osalta), ja sen kasvu huolestuttaa HVK:ta.
 - Rahoituksen riittävä taso on turvattava jo ennen vuotta 2030 ja varmistettava yli hallituskausien.
- Infran kehittäminen ja sotilaallinen liikkuvuus
 - Kehittämishankkeet (yhteensä yli 6 mrd €) ja sotilaallisen liikkuvuuden investoinnit (n. 3,5 mrd €) tukevat myös huoltovarmuutta.
 - Rahoituksen kohdistuksessa huomioitava markkinaehtoinen toiminta normaalioloissa.
 - Kriittisten hankkeiden rahoitus tulee turvata valtion talousarviossa.
- Eri rahoituskanavia (Naton rahoituslähteet, EU-rahoitus) täysimääräinen hyödyntäminen on tärkeää.
- Huoltovarmuus perustuu olemassa olevaan liikenneinfraan, sen ylläpito ja kehittäminen on taloudellisesti välttämätöntä.

Huoltovarmuuskeskus

Fiksua huoltovarmuutta
yhdessä.

Varmuuden
vuoksi.

huoltovarmuuskeskus.fi

varmuudenvuoksi.fi